

עמ"ת 49690-06-25 - מוניר אלטורי נ' מדינת ישראל

בית המשפט העליון

עמ"ת 49690-06-25

לפני: כבוד השופטת דפנה ברק-ארז

העורר: מוניר אלטורי
נגד

המשיבה: מדינת ישראל
ערר על החלטתו של בית המשפט המחוזי בחיפה
מיום 11.6.2025 במ"ת 65562-05-25 שניתנה
על-ידי כבוד השופט ז' פלאח
כ"ט סיוון תשפ"ה (25 יוני 2025)
תאריך הישיבה: עו"ד ורד חלאוה
בשם העורר: בשם המשיבה:

החלטה

1. בפני ערר על החלטתו של בית המשפט המחוזי בחיפה מיום 11.6.2025 (מ"ת 65562-05-25, השופט ז' פלאח). בית המשפט המחוזי הורה על מעצרו של העורר מאחורי סורג ובריח עד לתום ההליכים המשפטיים בעניינו.

2. ביום 26.5.2025 הוגש נגד העורר (בלבד) כתב אישום לבית המשפט המחוזי (ת"פ 65560-05-25). על-פי המתואר בכתב האישום, ביום 9.5.2025 העורר ואחיו שכרו רכב מחברת השכרה, בהתאם להזמנה שביצעו מבעוד מועד. תחילה, הם נסעו לבית חברו של העורר בכפר קאסם. משם נסעו העורר וחברו לג'סר א-זרקא, ובכניסה אליה השניים נעצרו לבדיקה שנערכה במסגרת מחסום שגרת. בחיפוש שנערך ברכב נמצאו 178.57 גרם של סם מסוכן מסוג קוקאין שהוטמנו מאחורי תא הכפפות, וכן 30,000 שקלים במזומן בתא הכפפות עצמו. בכתב האישום נטען כי העורר הטמין את הסם מאחורי תא הכפפות במהלך הנסיעה שתוארה. נוכח האמור, יוחסה לעורר עבירה של החזקת סם מסוכן שלא לצריכה עצמית לפי סעיף 7(א) יחד עם סעיף 7(ג) רישא לפקודת הסמים המסוכנים [נוסח חדש], התשל"ג-1973.

3. בד בבד עם הגשת כתב האישום, הוגשה גם בקשה למעצרו של העורר עד תום ההליכים. בבקשה נטען כי בידי המדינה ראיות לכאורה להוכחת אשמתו של העורר, ובתוך כך: דו"חות פעולה של השוטרים שהיו במחסום, הודעות של עובדי חברת השכרת הרכבים, מצלמות עין הנץ המתעדות את מסלול הנסיעה של הרכב ביום הרלוונטי וכן חוות דעת ביחס למהותו של הסם. באשר לעילות המעצר צוין כי בשים לב לכך שהעבירה המיוחסת לעורר היא עבירת סמים קמה כנגדו עילת מעצר סטטוטורית לפי סעיף 21(א)(1)(ג)(3) לחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה - מעצרים), התשנ"ו-1996. כן נטען בהקשר זה כי כמות הסם המסוכן שהחזיק העורר וסוגו מלמדים על מסוכנותו, וכי נוכח חומרת המעשים המיוחסים לו קיים חשש שהעורר ינסה להתחמק מהליכי שפיטה או מריצוי עונש המאסר, כך שקיימות כנגדו גם עילות מעצר מכוח סעיפים 21(א)(1)(א)-ו-21(א)(1)(ב) לאותו חוק. כמו כן, בשל חומרת העבירה ונסיבותיה, המדינה ציינה כי לגישתה לא ניתן להשיג את מטרת המעצר בדרך שפגיעתה בחירותו של העורר תהיה פחותה. בו ביום, בית המשפט המחוזי הורה על מעצרו של העורר עד למתן החלטה אחרת.

4. ביום 11.6.2025 התקיים דיון בבקשה בבית המשפט המחוזי. בעיקרו של דבר, לא הייתה מחלוקת בין הצדדים ביחס לעצם תפיסת הסם, לסוגו ולכמותו, כפי שאלו פורטו בכתב האישום. לצד זאת, בא-כוחו של העורר טען כי מדובר ברכב שהושכר שעות בודדות לפני שהסם נמצא בו, וכי אין כל ראייה הקושרת את העורר לסם, כך שייתכן כי הוא הושאר ברכב על-ידי שוכר קודם. בא-כוחו של העורר הוסיף כי בעניין זה התרחשה גם שורה של מחדלי חקירה, כגון אי-לקיחת טביעות אצבעות מתא הכפפות והימנעות מחקירתו של מי ששכר את הרכב קודם לעורר. לשיטתו, גם לכך יש לתת משקל בבחינת קיומן של ראיות לכאורה. כמו כן, בא-כוחו של העורר העלה מגוון טענות כנגד חוקיות החיפוש שנערך ברכב. בכלל זה נטען כי לא הייתה עילה לביצוע החיפוש, וכי היה על השוטרים ליידע את נוסעי הרכב בדבר זכותם לסרב לחיפוש. עוד הוטעם כי העורר נעדר עבר פלילי. מנגד, המדינה טענה כי קיימות ראיות לכאורה שיש בהן פוטנציאל להרשעתו של העורר בביצוע העבירה המיוחסת לו. בהקשר זה, המדינה הפנתה לדו"ח הפעולה של אחד השוטרים ששהו במחסום, שממנו עלה כי מהרכב נדף ריח חזק של חומר החשוד כסם. המדינה הפנתה גם להודעות העובדים של חברת ההשכרה, שלפיהן כל רכב שחוזר מהשכרה נבדק טרם מסירתו לשוכר הבא, על מנת לוודא שלא נשכח בו דבר. כמו כן, המדינה התייחסה לשינויים שחלו בהתנהלותו של העורר בחקירה, נוכח העובדה שתחילה הוא טען כי הכסף והסם שנמצא שייכים לאחיו, אך בהמשך החליט לשמור על זכות השתיקה.

5. בו ביום ניתנה החלטתו של בית המשפט המחוזי המוזכרת בפתח הדברים, שבה הוא הורה על מעצרו של העורר עד תום ההליכים. ראשית, בית המשפט המחוזי קבע כי מסכת הראיות שהציגה המדינה מספיקה בשלב זה, שכן יש בה פוטנציאל להרשעת העורר בביצוע העבירה המיוחסת לו, וכן כי קיימות עילות למעצרו. בכלל זה צוין כי השוטר שביצע את החיפוש ברכב טען שנדף ממנו ריח חזק של סם, כך שהתעורר יסוד סביר לחשד וכתוצאה מכך ניתן היה לערוך את החיפוש גם בהיעדר הסכמה.

עוד הודגש כי ממילא שוטר זה ביקש הסכמה לביצוע החיפוש ואף קיבל אותה. בית המשפט המחוזי קבע כי די בכך כדי לדחות את טענות הסנגור לגבי חוקיות החיפוש בשלב הנוכחי, שבו לא נבחנת מהימנות העדים, וכי הסוגיה תוכל להוסיף ולהתברר במשפט העיקרי. כמו כן, הוטעם כי לבחירתו של נאשם לשמור על זכות השתיקה יש "מחיר ראייתי". ביחס להודעות העובדים בחברת ההשכרה, בית המשפט המחוזי ציין כי אמנם סביר להניח שאלה לא פירקו את תא הכפפות בטרם נמסר הרכב לעורר, ולכן לא היו יכולים לגלות את הסם. אך לצד זאת צוין כי ניתן גם להניח שהם היו מוצאים את הכסף שהונח בתא הכפפות. בית המשפט המחוזי הוסיף כי אם אכן הכסף נשכח על-ידי שוכר קודם, יש להניח כי הוא היה פונה לחברת ההשכרה כדי לדרוש אותו.

6. בהמשך הדיון, לאחר שנקבע כי ישנן ראיות לכאורה ועילת מעצר, טענו הצדדים ביחס לאפשרות להעברת העורר לחלופת מעצר. בא-כוחו של העורר ביקש להורות על העברתו למעצר בפיקוח אלקטרוני, אף מבלי להמתין להזמנת תסקיר מעצר בעניינו, בהתחשב בכך שמדובר בבחור צעיר ללא עבר פלילי. מנגד, המדינה טענה כי נוכח חומרת העבירה המיוחסת לו, לא ניתן לאיין את מסוכנותו של העורר באמצעות חלופה למעצר מאחורי סורג וברית, ולכן אף התנגדה לעריכת תסקיר בעניינו. בית המשפט המחוזי קבע כי אין מקום לבחון מעצר בפיקוח אלקטרוני ללא תסקיר, והוסיף כי גם בהינתן תסקיר הסיכוי לחלופת מעצר הוא "קטן מאוד". עוד צוין כי לא הוצגה כל אפשרות פיקוח רצינית. לפיכך הורה בית המשפט המחוזי על מעצרו של העורר מאחורי סורג וברית, אף מבלי שהתבקש תסקיר מטעם שירות המבחן בעניינו.

הערר

7. הערר שבפני, המכוון כלפי החלטתו של בית המשפט המחוזי, ממוקד בשאלת קיומן של ראיות לכאורה בעניינו של העורר, וכפועל יוצא מכך בהשלכות על התוצאה האופרטיבית של מעצר מאחורי סורג וברית. העורר חוזר, בעיקרו של דבר, על טענותיו בעניין זה כפי שהובאו בפני בית המשפט המחוזי, בנוגע לחוקיות החיפוש ברכב וכן למחדלים שהתרחשו לשיטתו בהליכי החקירה שבוצעו. לטענת בא-כוחו של העורר, השוטרים שביצעו את החיפוש מסרו עדות כוזבת ביחס לעילת החיפוש, כך שהוא נעשה בניגוד לחוק. כמו כן, נטען כי בניגוד לנהלים שנקבעו, השוטרים הפעילו את מצלמות הגוף רק לאחר שבוצע החיפוש ונמצא הסם; כי הרכב הוחזר על-ידי המשטרה לחברת ההשכרה מבלי שהועבר לבדיקה של מז"פ, ומבלי שנלקחו טביעות אצבעות ודגימות DNA מהמקום שבו נמצאו הסמים; וכי חלף זמן רב עד שהתבקשו הודעותיהם של עובדי חברת ההשכרה. העורר מוסיף וטוען להפלייתו לרעה, בשים לב לכך שחברו שוחרר ולא הוגש נגדו כתב אישום, הגם שלשיטתו אין ביניהם הבחנה. לטענתו, נוכח ריבוי הטענות ביחס למחדלים שנפלו בחקירת המשטרה עצמה, ובפרט כאשר אין כל ממצא פורנזי שמקשר את העורר לסמים שנמצאו, יש מקום לבחון את טענותיו כבר בשלב הנוכחי.

8. הדיון בערר התקיים בפני ביום 25.6.2025. בעיקרו של דבר, בא-כוחו של העורר שב ביתר פירוט על טענותיו כפי שאלו הועלו בערר שהוגש. לשיטתו, אי-החוקיות הנטענת של החיפוש ושורת מחדלי החקירה שפורטו, מובילים למסקנה כי יש חולשה מסוימת בתשתית הראייתית. הוא הוסיף, כי מאחר שהעורר לא הכחיש קשר לכספים שנמצאו ברכב ומסר שהם שייכים לאחיו, אין מקום לסברתו של בית המשפט המחוזי כי אם הסם הוטמן ברכב על-ידי שוכר קודם היו עובדי חברת ההשכרה מוצאים לפחות את הכספים. לבסוף, בא-כוחו של העורר ביקש כי נוכח הכרסום הראייתי שחל לשיטתו, והעובדה שהעורר נעדר עבר פלילי, הוא יועבר לכל הפחות למעצר בפיקוח אלקטרוני בביתו, בפיקוחם של אשתו ושני מפקחים נוספים.

9. מנגד, באת-כוח המדינה מצדה לא התעלמה מהקשיים שהועלו, אך טענה כי בהליך המעצר יש למקד את הדיון בראיות שישנן בידי התביעה, ובשאלה האם אלו מספיקות כדי לבסס סיכוי סביר להרשעה. ביחס לכך, נטען כי מלבד העובדה שהסם נמצא ברכב שהיה בשליטתו של העורר, בידי המדינה ראיות נוספות. בתוך כך, הוטעם כי בפריקת מכשיר הטלפון של העורר עלה שבזמן שנערך החיפוש ברכב הוא התכתב עם גורם כלשהו המכונה "העיר המלוכלכת" וכתב לו: "עצרו אותנו", "מחפשים ברכב" ו"תפסו את הדברים". כן נמצאו בטלפון תמונות שנחזו להיות של סמים ושל פנקס שחור שבו מפורטות עסקאות. באת-כוחה של המדינה התייחסה גם לכך שבתחילה העורר שיתף פעולה עם חקירת המשטרה, טען כי הכסף שנמצא שייך לאחיו והכחיש קשר לסם, אך בהמשך בחר לשתוק ולא לשתף פעולה עם החקירה. כן נטען כי על אף שהשוטרים הדליקו את מצלמות הגוף באיחור, עדיין ניתן לראות בצילומים את פירוק תא הכפפות ומציאת הסם, כך שהמחדל בעניין זה מצומצם מכפי שטען בא-כוח העורר. לסיכום, באת-כוח המדינה טענה כי בשלב זה די במכלול הראיות שהוצג כדי לגבש ראיות לכאורה להוכחת אשמתו של העורר.

דיון והכרעה

10. לאחר שבחנתי את טענות הצדדים, מצאתי כי דין הערר להידחות בעיקרו. כידוע, בבואו לבחון את קיומן של ראיות לכאורה בהליך המעצר על בית המשפט לשאול האם מכלול הראיות הגולמיות שהובאו בפניו עשוי לבסס - לאחר עיבודן ובחינתן בהליך העיקרי - סיכוי סביר להרשעתו של הנאשם (ראו: בש"פ 8087/95 זאדה נ' מדינת ישראל, פ"ד נ(2) 133, 146-147 (1996); בש"פ 2584/19 עבאסי נ' מדינת ישראל, פסקה 18 (30.4.2019)). ביחס לכך נקבע כי בשלב זה המיקוד צריך להינתן לראיות התביעה, ולשאלה האם הן מספיקות, ככל שבית המשפט יאמין להן, כדי להביא להרשעה (ראו: בש"פ 4496/24 פלוני נ' מדינת ישראל, פסקה 27 (21.7.2024)).

11. כאמור, אין מחלוקת בין הצדדים כי ברכב שבו נסע העורר נמצא הסם כפי שתואר בכתב האישום. טענות העורר מתייחסות לכך שלא ניתן לקבוע האם הסם שנמצא ברכב אכן שייך לו, או שמא הושאר

ברכב בידי מי ששכר אותו לפניו. ביחס לטענות מעין זו נקבע כבר לא אחת, כי מעת שנתפס סם ברכבו של אדם קמה חזקה בדבר ידיעתו הקונסטרוקטיבית על הימצאות הסם ברכב, וכן בדבר מודעות לטיבו של החומר. אמנם, אין מדובר בחזקה חלוטה אלא כזו הניתנת לסתירה באמצעות מתן הסבר הגיוני חלופי בידי הנאשם. אולם, ככלל המסגרת לדיון והכרעה בכך היא בהליך העיקרי, למעט במקרים שבהם הנאשם מצביע על חוסר ראיתי מובהק בראיות התביעה (ראו: בש"פ 6729/14 אזברגה נ' מדינת ישראל, פסקאות 11-12 (29.10.2014); בש"פ 4999/22 אלחרומי נ' מדינת ישראל, פסקה 9 (7.8.2022)).

12. במקרה דנן, מאחר שמדובר ברכב שכור, ניתן היה לומר כי החזקה האמורה חלה בצורה מוחלטת יותר, באופן שמותר פתח רחב יותר לבחינת ההסבר החלופי להימצאות הסם כבר בשלב הנוכחי. אולם, ההסבר שהציג העורר הצביע על אפשרות רחוקה יחסית - לפיה מי ששכר את הרכב קודם לכן שכח את הסם, ולא יכול היה לחזור ולקחתו כי היה עצור באותה תקופה. אין די בכך בשלב הנוכחי כדי לשלול את הפוטנציאל הראיתי ביחס להחזקת הסם. בנוסף, יש מקום לייחס משקל גם להתכתבויות וליתר הממצאים שאותרו במכשיר הטלפון של העורר, ובכלל זה להודעות מזמן החיפוש ברכב שמתייחסות לחיפוש שנערך ברכב ולכך ש"תפסו את הדברים" (דו"ח סיוע 23-663 מיום 20.5.2025). ביחס לכל אלו העורר לא מסר כל הסבר. עוד יש לתת את הדעת לשינוי שחל בהתנהגותו של העורר בחקירת המשטרה, כאשר בתחילה הוא שיתף פעולה ומסר גרסה מסוימת ולאחר מכן הוא בחר לשתוק ולא לשתף עוד פעולה עם החקירה (חקירה באזהרה מיום 18.5.2025 ומיום 21.5.2025). בשים לב לאמת המידה שבה יש לבחון את הראיות בשלב זה, מצאתי כי יש במסד הראיתי שהוצג כדי לבסס סיכוי סביר להרשעתו של העורר.

13. נוסף על הטענות שהעלה העורר לגבי ראיות התביעה עצמן, עיקר הטיעון מצדו התמקד במחדלי החקירה שהתקיימו לשיטתו בעניין זה, וכן לאי-חוקיותו של החיפוש שנערך ברכב. טענה נוספת שהעלה העורר נסבה על הפליה לכאורה בינו לבין חברו שנעצר יחד עמו. לטענתו, ננקטו הליכים נגדו ולא נגד חברו, מבלי שניתן לכך כל נימוק. לאחר ששקלתי בדברים, ומבלי לנקוט עמדה לגוף הדברים, מצאתי כי טענותיו של העורר אינן שוליות, אלא טענות הראויות להתברר. אולם ככלל המסגרת הנכונה לבירורן היא בהליך העיקרי, ולא בהליך המעצר שכאמור מתמקד במסכת הראיות של התביעה (ראו: בש"פ 2952/13 פלוני נ' מדינת ישראל, פסקה 14 (6.5.2013); בש"פ 313/21 כהן נ' מדינת ישראל, פסקה 18 (28.1.2021); בש"פ 7148/12 כנאנה נ' מדינת ישראל, פסקאות 20-26 (14.10.2012)).

14. לצד האמור לעיל, מקובל בפסיקתו של בית משפט הזה כי בין עוצמת הראיות לכאורה לבין מידת הנכונות לשקול חלופת מעצר מתקיימת "מקבילית כוחות" שלפיה ככל שעוצמת הראיות תגבר תקטן הנכונות לבחון חלופת מעצר, ולהיפך (ראו: בש"פ 2577/19 מדינת ישראל נ' אבו חדיר, פסקה 18).

(15.4.2019); בש"פ 492/21 עזזמה נ' מדינת ישראל, פסקה 22 (4.2.2021)). כפי שפורט לעיל, העורר הצביע על שורה של מחדלי חקירה שברובם לא הוכחו על-ידי המדינה. לטעמי, למרות שכאמור המקום לבירור טענות אלו הוא בהליך העיקרי, יש בהן, כמכלול, כדי להטות מעט את "מקבילית הכוחות", ולהביא למסקנה כי יש לבחון את האפשרות להעבירו למעצר בפיקוח אלקטרוני. טעם נוסף התומך בכך נעוץ בהיעדר עבר פלילי מצדו של העורר. לנוכח זאת, מצאתי כי יש מקום להורות על קבלת תסקיר מעצר בעניינו לצורך בחינת האפשרות למעצר בפיקוח אלקטרוני.

15. בסיכומי של דבר, אני מורה על כך ששירות המבחן יכין תסקיר מעצר בעניינו של העורר, שבו תיבחן האפשרות להעבירו למעצר בפיקוח אלקטרוני. התסקיר יוגש לבית המשפט המחוזי עד ליום 10.8.2025. לאחר מכן יתקיים דיון בבית המשפט המחוזי, אשר יחליט בנושא כחוקמתו.

16. סוף דבר: הערר נדחה בעיקרו, בכפוף לאמור בפסקה 15 לעיל.

ניתנה היום, כ"ה תמוז תשפ"ה (21 יולי 2025).

דפנה ברק-ארז
שופטת